

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN/ NASIONALE SENIORSERTIFIKAAT-EKSAMEN

GEOGRAFIE V2

MEI/JUNIE 2025

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 150

Die nasienriglyn bestaan uit 13 bladsye.

NASIENBEGINSELS VIR GEOGRAFIE- NSS NOVEMBER 2024 EN SC/NSS JUNIE 2025

Die volgende nasienbeginsels is ontwikkel om nasien in alle provinsies te standaardiseer.

MERK

- ALLE vroeë MOET gemerk word, ongeag of dit korrek of verkeerd is
- Waar die maksimum punte vir 'n spesifieke vraag toegeken is, plaas 'n oor die res van die teks om aan te dui dat die maksimum punte behaal is. M
- Wanneer die korrekte antwoord meer as een keer vir dieselfde vraag gegee word
- 'n Duidelike, netjiese regmerkie moet gebruik word:
 - As EEN punt toegeken word, moet EEN regmerkie gebruik word: ✓
 - As TWEE punte toegeken word, moet TWEE regmerkies gebruik word: ✓✓
 - Die regmerkie moet geplaas word by die FEIT waar 'n punt toegeken word
 - Regmerkies moet KLEIN gehou word, aangesien verskillende lae moderering kan plaasvind
- Verkeerde antwoorde moet met 'n duidelike, netjiese kruis gemerk word: ✗
 - Gebruik MEER as een kruisie oor 'n paragraaf/besprekingstylvrae om aan te dui dat alle feite oorweeg is
 - MOENIE 'n streep deur 'n verkeerde antwoord trek nie
 - MOENIE die verkeerde feite onderstreep nie

Vir die volgende aksiewoorde is EEN-woord antwoorde aanvaarbaar: **lys, noem, identifiseer**

Vir die volgende aksiewoorde moet 'n VOLLEDIGE sin geskryf word: **beskryf, verduidelik, evalueer, ontleed, stel voor, onderskei, definieer, bespreek, waarom, hoe**

Die volgende aksiewoorde moet binne sy konteks gelees word om te bepaal of 'n EEN-woord antwoord of VOLLE sin vereis word: **verskaf, wat, tabuleer en gee**

LET OP DIE VOLGENDE

- As die nommering verkeerd is of weggelaat word, solank die volgorde van antwoorde op vroeë gevvolg word, kan kandidate gekrediteer word
- Spelfoute, indien herkenbaar, ken die punte toe mits die betekenis korrek is.
- Wees sensitiief vir die sin van 'n antwoord, wat op 'n ander manier gestel kan word
- Op vroeë waar 'n letter die aanvaarde antwoord is, maar die leerder die werklike antwoord neerskryf - ken die punte toe.
- Daar sal addisionele riglyne vir die nasien van sekere vroeë wees.

TOTAAL EN OORDRAG VAN PUNTE

- Elke subvraag moet opgetel word
 - Vroeë in Afdeling A het vyf onderafdelings, dus vyf sub-totale per vraag word vereis. Afdeling B het drie onderafdelings en drie subtotale.
 - Onderafdelingstotale moet in die regterkantse kantlyn geskryf moet word en onderstreep moet
 - Subtotale moet leesbaar geskryf word
 - Laat ruimte om gemodereerde punte op verskillende vlakke in te skryf
- Tel subtotale op en dra totaal oor aan die linker boonste kantlyn langs die vraagnommer
- Oordrag totaal na omslag van antwoordboek

30

VRAAG 1

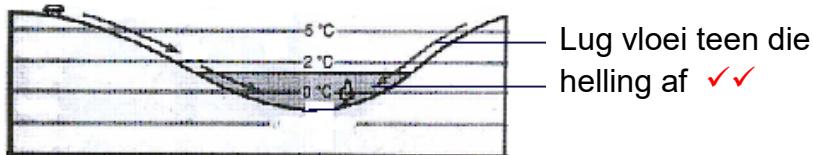
- 1.1.1 A (Suid-Atlantiese Hoog) (1) ✓
 1.1.2 B (Kalahari High) (1) ✓
 1.1.3 B (Suid-Indiese) (1) ✗

2

- 1.2.1 Smeltende sneeu ✓
 1.2.2 Mond ✗
 1.2.3 Derde orde ✓

2

- 1.3.1 Katabatiese ✗
 1.3.2 1 kom gedurende die dag voor terwyl 2 snags voorkom ✓✓
 1.3.3 Koue lug rol af in die vallei en vorm 'n inversie

6

- 1.4.1 Vorm van voorste konkaaf ✗
 Steil helling van front ✓
 1.4.2 Warm lug ondergrawe die koue lug ✗
 1.4.3 Lug agter die kouefront is kouer as die lug voor. Koue lug beweeg vinniger as warm lug voor dit. Koue front haal die warm voorkant in: ✓✓

7

- 1.5.1 (a) 'n Rivier wat net heeljaar vloei ✗
 (b) Die rivier kanaal is wyd ✗
 (c) Gereeldheid van reënval en die grondtipe waaroer die strome vloeи.

- 1.5.2 Gauteng en die Oos-Kaap ✗

- 1.5.3 Die koste van voedselproduksie sal toeneem, want dit is duur om gesuiwerde water te koop. Boere sal meer chemikalieë moet koop om water te suiwer. Chemikalieë kos baie en dit sal produksiekoste verhoog. Dit sal duur wees om water te suiwer vir gebruik in elektrisiteitsopwekking. Hierdie koste sal by elektrisiteitspryse ingesluit word. Koste sal die prys van elektrisiteit tydens produksie verhoog. Daar sal minder skoon water wees om hidro-elektrisiteit op te wek.

13

AFDELING A: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTING EN EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA**VRAAG 1: LANDELIKE EN STEDELIKE NEDERSETTING**

1.1	1.1.1	Z (1)		
	1.1.2	Y (1)		
	1.1.3	Y (1)		
	1.1.4	Z (1)		
	1.1.5	Y (1)		
	1.1.6	Z (1)		
	1.1.7	Y (1)		
	1.1.8	Y (1)	(8 x 1)	(8)
1.2	1.2.1	C (1)		
	1.2.2	B (1)		
	1.2.3	D (1)		
	1.2.4	B (1)		
	1.2.5	B (1)		
	1.2.6	C (1)		
	1.2.7	B (1)	(7 x 1)	(7)

1.3	1.3.1 Haal aan v d uittreksel	' Die vordering gemaak is beter as wat die politici voorgee' (1) [ENIGE TWEE]	(1 x 1)	(1)
	1.3.2	Grondrestitusie (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.3	Gewillige-koper-gewillige-verkoper (1)	(1 x 1)	(1)
	1.3.4 Beskryf uitdagings geassosieer met grondherver deling beginsel	Verkopers wil buitensporige bedrae geld vir hul grond hê (2) Kopers/Regering het nie die begroting om die grond te koop nie (aanvaar voorbeeld) (2) Dit is 'n lang en uitgerekte proses(aanvaar voorbeeld) (2) Regskoste is duur (aanvaar voorbeeld) (2) Verkoper kry nie 'n regverdige verkoopsprys vir die grond nie (2) Verkoper onwillig om hul grond te verkoop(aanvaar voorbeeld) (2) Korruptie met betrekking tot die proses (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	1.3.5 Verduidelik TWEE sosiale faktore wat grondrestitu sie vertraag is SA	Daar kan regsgeskille tussen verskillende groepe mense wees (aanvaar voorbeeld) (2) Mense het nie die nodige dokumentasie nie(aanvaar voorbeeld)(2) Armoede sal uitdagings vir mense skep (aanvaar voorbeeld) (2) Gebrek aan formele onderwys (aanvaar voorbeeld) (2) Kulturele waardes sal grondruiling belemmer (aanvaar voorbeeld) [ENIGE TWEE]	(2) (2 x 2)	(4)
	1.3.6 Stel voor hoe grondhervorming ekonomiese sekuriteit in landelike gebiede gee	Grondbesit skep toegang tot finansiering/lenings (2) Daar sal 'n verskuiwing na kommersiële boerdery wees (aanvaar voorbeeld) (2) Werksgeleenthede sal geskep word (aanvaar voorbeeld) (2) Verbeter finansiële stabilitet (aanvaar voorbeeld) (2) Verlaagde voedselprysse vir plaaslike inwoners (aanvaar voorbeeld) (2) Toename in vermenigvuldiger-effek/koopkrag (aanvaar voorbeeld) (2) Bevorder infrastruktuurontwikkeling (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.4	1.4.1	Grond in 'n stedelike area wat vir 'n <u>spesifieke doel/funksie</u> gebruik word (2) [KONSEP]	(1 x 2)	(2)
	1.4.2 Waarom kom verskillende grondgebruik sones voor?	Verskillende grondgebruiksones het verskillende vereistes (aanvaar voorbeeld) (2) Nie alle stedelike funksies is versoenbaar nie (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	1.4.3 Gee TWEЕ faktore op sketskaart wat <u>ligging</u> v. Hoë-inkomste res. <u>beïnvloed</u>	Naby aan die groengordel (1) Naby aan die landelike-stedelike oorgangsone (1) Weg van die swaar nywerheidsgebied (1) Weg van die SSK/oorgangone (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)

1.4.4 Noem EEN kenmerk van oorgangsone B Waarom omring die oorgangsone nie grondgebruik sone A geheel en al nie	(a) Geleë aan die rand van die SSG (1) Gefragmenteerde/onreëlmatige vorm (aanvaar voorbeeld) (1) Hoë grondwaardes (1) Gemengde grondgebruik (1) Graffiti op die mure (1) Sosiale euwels (aanvaar voorbeeld) (1) Ou/vervalle geboue (1) Toestroming van buitelanders/onwettige immigrante (1) Toestroming van studente (1) Swak infrastruktuur (aanvaar voorbeeld) (1) Informele handelaars/smouse (1) Hoë vlak van besoedeling (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1) (1)
	(b) Gebied is oorgeneem deur die funksies van die SSK (2) Indringing en opvolging (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2) (2)
1.4.5 <u>Wat is die belangrikheid van groengordels in stedelike nedersettings</u>	Ongebredelike stedelike uitbreidings word beheer (2) Verhoog suurstofvlakte (2) Verlaag koolstofdioksied-vlakte (2) Verminder besoedeling (aanvaar voorbeeld) (2) Natuurlike habitatte word gehandhaaf (aanvaar voorbeeld) (2) Biodiversiteit word verhoog (aanvaar voorbeeld) (2) Skep 'n buffer tussen grondgebruiksones (2) Natuurlike voedselkettings/voedselwebbe/ekosisteme word gehandhaaf (2) Verminder die hitte-eiland-effek/temperature (2) Verhoog estetiese aantrekingskrag (aanvaar voorbeeld) (2) Verhoog eiendomswaarde (2) Tree op as vloedbeheer (2) Voorsien ontspanningsgebiede (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2) (2)
1.4.6 <u>Waarom is die ligging van die lae-inkomste res.area voordeel en nadeel vir inwoners in die area. (verwys na die skets)</u>	VOORDEEL Korter afstand na hul werk (2) Laer vervoerkostes (2) Nywerhede verskaf goedere (2) Werkgeleenthede (2) Toegang tot dienste vanaf die industriële gebied (aanvaar voorbeeld) (2) Goedkoop grondwaardes/goedkoper behuising (2) Naby 'n groengordel (aanvaar voorbeeld) (2) NADEEL Hoë vlakte van besoedeling (aanvaar voorbeeld) (2) 'n Hervestigingsbedreiging as gevolg van uitbreiding (van die industriële gebied) (2) Gebrek aan estetiese aantrekingskrag (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE - MOET EEN VOORDEEL EN EEN NADEEL NOEM]	(2 x 2) (4)

1.5	1.5.1	83 (1)	(1 x 1)	(1)
1.5.2 <u>Hoe verkeeropeen hopings `n negatiewe inpak op ekonomiese v. stad KS</u>		Werkers arriveer laat/afname in produksie (2) Verlies van werk/vermindering in salaris (2) Afleverings word vertraag (aanvaar voorbeeld) (2) Afname in beskikbare mark (2) Afname in winste (aanvaar voorbeeld) (2) Besighede kan sluit (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
1.5.3 <u>Waarom verbetering v openbare vervoer nie alle pendelaars bevoordeel nie</u>		Dit word duurder/nie bekostigbaar nie (aanvaar voorbeeld) (2) Voorkeur vir privaat vervoer (aanvaar voorbeeld) (2) Dit mag nie alle gebiede bedien/bereik nie (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
1.5.4 <u>PARAGRAAF</u> <u>Stel ontwikkelings met betrekking tot padinfrastruktuur voor wat KS munisipaliteit kan instel om verkeersopeenhopings te verminder</u>		(Bou) ringpaaie (2) (Bou) verbypaaie (2) (Skep) Eenrigtingstrate (2) Sinkroniseer verkeersligte (2) Toegewyde bane (aanvaar voorbeeld) (2) Rigtingbaanveranderinge (aanvaar voorbeeld) (2) Verhoog die aantal bane (aanvaar voorbeeld) (2) Doeltreffende padonderhoud (aanvaar voorbeeld) (2) Geautomatiseerde sensorverkeersligte (aanvaar voorbeeld) (2) Verbeter / herontwerp kruisings/verkeersirkels (2) (Vertoon) elektroniese borde (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)

[60]

VRAAG 2: EKONOMIESE GEOGRAFIE VAN SUID-AFRIKA

2.1	2.1.1	D (1)		
	2.1.2	A (1)		
	2.1.3	B (1)		
	2.1.4	B (1)		
	2.1.5	D (1)		
	2.1.6	C (1)		
	2.1.7	A (1)	(7 x 1)	(7)
2.2	2.2.1	Ligte (1)		
	2.2.2	Markgeoriënteerde (1)		
	2.2.3	Alomteenwoordige (1)		
	2.2.4	Swaar (1)		
	2.2.5	Grondstof-georiënteerde (1)		
	2.2.6	Ongebonde (1)		
	2.2.7	Vragverbrekingspunt (1)		
	2.2.8	Ligte (1)	(8 x 1)	(8)
2.3	2.3.1	Gauteng (1)	(1 x 1)	(1)
	2.3.2 <small>Gee 'n rede vir lae produksie</small>	Minder grond beskikbaar (aanvaar voorbeeld) (2) Swak weiveld (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.3.3 <small>Stel <u>TWEE mens gemaakte faktore voor wat 'n verskil in die hoeveelheid beesvleisproduksie veroorsaak het.</u></small>	Verskil in kommersiële- en bestaansboerdery (2) Kulturele praktyke (aanvaar voorbeeld) (2) Verskillende teelbestuursprogramme (2) Hoeveelheid vee wat vir die produksie van melk gebruik word (2) Verskil in stedelike bevolking (2) Menslike voorkeur vir beesvleis (2) Verskil in opvoeding/vaardighede (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)

	2.3.4	Dra by tot die BBP (aanvaar voorbeeld) (2) Stimuleer die uitvoerhandel (aanvaar voorbeeld) (2) Stel instaat dat buitelandse kapitaal die land mag in vloei (2) Voorsien die binnelandse mark (aanvaar voorbeeld) (2) Verskaf werk (aanvaar voorbeeld) (2) Voorsien grondstowwe (aanvaar voorbeeld) (2) Verminder beesvleisinvoere/voedselsekuriteit (2) Stimuleer die tersiêre sektor/vermenigvuldiger-effek (aanvaar voorbeeld) (2) Stimuleer die groei van landelike gebiede (2) Ontwikkel infrastruktuur (aanvaar voorbeeld) (2) Nuwe vaardighede word ontwikkel (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE VIER]	(4 x 2)	(8)
2.4	2.4.1	9,8 (%) (1)	(1 x 1)	(1)
	2.4.2	Dit skep formele indiensneming (2) Vermenigvuldigingseffek (2) Dit verhoog industriële ontwikkeling (aanvaar voorbeeld) (2) Dit verhoog produksie van goedere (2) Verhoog die hoeveelheid dienste (2) Dit verhoog ontwikkeling in infrastruktuur (2) Vaardigheidsontwikkeling/-onderwys (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.4.3	Landbouprodukte is beskikbaar (aanvaar voorbeeld) (2) Beskikbaarheid van grondstowwe (aanvaar voorbeeld) (2) Ontwikkeling van skakelnywerhede (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	2.4.4	Verbeter die lewenstandaard (aanvaar voorbeeld) (2) Dit verlig armoede (aanvaar voorbeeld) (2) Lei tot beter vaardighede (2) Verminder misdaad (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	2.4.5	PAAIE EN HAWENS Vervoer van grondstowwe (2) Vervoer van klaarprodukte (2) Geskikte liggings vir vrugverbrekingspunt nywerhede (2) Fasilitateer die grootmaatuitvoer/invoer van goedere (aanvaar voorbeeld) (2)		
		PAAIE Vergemaklik die vervoer van werkers (2) Digte netwerk van paaie verhoog toeganklikheid (2)		
		HAWENS Houerfasiliteite vir berging (2) [ENIGE TWEE - MOET 'N FAKTOR OP DIE PAAIE EN DIE HAWE VERDUIDELIK]	(2 x 2)	(4)

2.5	2.5.1	'... waar daar meer as twee miljoen informele besighede is' (1) '... is die informele sektor vir meer as 50% van die arbeidsmag verantwoordelik' (1) [ENIGE EEN]	(1 x 1)	(1)
	2.5.2	Produkte is goedkoper (in die informele sektor) (2) Produkte is duurder (in die formele sektor) (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.5.3	Lewenskwaliteit verbeter (aanvaar voorbeeld) (1) Verbeter lewenstandaard (1) Dit bied hulle werk (1) Verminder armoede (1) Toegang tot dienste/fasilitate (1) Verminder misdaad (1) Gerieflik (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1)	(2)
	2.5.4	Hulle het nie die kapasiteit om werk te skep nie (2) Nie in staat om genoeg buitelandse beleggings te lok nie (aanvaar voorbeeld) (2) Beperkte begroting om formele werk te skep (aanvaar voorbeeld) (2) Aantal mense wat werk soek, oorskry die beskikbaarheid van werk (2) Baie mense het nie opleiding/vaardighede vir formele werk nie (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	2.5.5	Beperkte toegang tot basiese geriewe (aanvaar voorbeeld) (2) Geleë in gebiede met hoë misdaadsyfers (aanvaar voorbeeld)(2) Ongunstige weersomstandighede (aanvaar voorbeeld) (2) Geteister deur die owerhede (aanvaar voorbeeld) (2) Beperkte toegang tot basiese dienste (aanvaar voorbeeld) (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4)
	2.5.6	Formele besighede sal minder winste hê/sluit (aanvaar voorbeeld) (2) Lei tot afname in indiensnemingsgeleenthede (in die formele sakesektor) (2) Die belastingbasis van die land sal verminder word (aanvaar voorbeeld) (2) Begrotings vir regeringsektore sal afneem (2) Verhoogde aankoop van goedkoop/nagemaakte goedere (2) [ENIGE TWEE]	(2 x 2)	(4) [60]

TOTAAL AFDELING A: 120

AFDELING B**VRAAG 3: GEOGRAFIESE VAARDIGHEDEN EN TEGNIEKE**

3.1	3.1.1	A (1)	(1 x 1) (1)
3.1.2 Gemiddelde gradient		$\text{VI} = 209 - 204 = 5 \text{ (1 m)}$ $\text{HE} = 10,3 \times 100 = 1030 \text{ (1 m)}$ $\frac{5}{1030} \text{ (1)} \quad (\text{korrekte vervanging})$ $= 1 : 206 \text{ (1)}$	(4 x 1) (4)
3.1.3		$33^{\circ} 55' 55''\text{S}$; $22^{\circ} 25' 43''\text{O}$ (Speling 40" - 45")	(2 x 1) (2)
3.1.4		$(0,9 \times 500 \text{ m}) (0,8 \times 500 \text{ m})$ $450 \text{ (1 m} \times 400 \text{ (1 m)}$ $= 180 000 \text{ m}^2 \text{ (1)}$	(3 x 1) (3)
3.2.1		hoë (1)	(1 x 1) (1)
3.2.2 EEN bewys dit is hoë inkomste gebied		<p>Dit is naby die gholfbaan (1) Naby die gholflandgoed (aanvaar voorbeeld) (1) Naby die ontspanningsgeriewe (1) Groter erwe/min huise/lae digtheid (1) Dit is in die landelik-stedelike oorgangsone (1) Gebied het estetiese aantrekingskrag (1) Geleë weg van die SSG(1) Geleë weg van swaar nywerheidsgebied (1) [ENIGE EEN] </p>	(1 x 1) (1)
3.2.3		Rioolwerke (1)	(1 x 1) (1)
3.2.4 Gee 'n rede waarom die Landelike stedelike oorgangsone geskikte ligging vir die mensgemaakte verskynsel is		<p>Dit is weg van die beboude/residensiële gebied (aanvaar voorbeeld) (2) Grond is goedkoper in hierdie sone (2) Groot oop ruimtes (2) Geleidelike grond of helling (2) Geleë op die laagste punt (2) Geleë naby 'n rivier (2) [ENIGE EEN] </p>	(1 x 2) (2)

3.2.5 Gee TWEЕ bewyse wat daarop dui dat George `n gewilde toeristebе stemming is (verwys a gebied deur George beslaan)	Gholfbane (aanvaar voorbeeldе) (1) Vakansieoord (1) Dowwe pad en voetslaan (1) Parke (aanvaar voorbeeldе) (1) Beboste gebied (1) Sportgronde (1) Skougronde (1) Grondfietstroete (1) Ontspanningsgebiede (1) Standhoudende/nie-standhoudende water/standhoudende/nie-standhoudende strome/moerasse en vlei (1) Landingstrook (1) Gholflandgoed (1) Katrivier Natuurreervaat (1) Perdryklub (1) Kaapse Tuinroete Botaniese Tuine (1) Monumente (aanvaar voorbeeldе) (1) Witfontein-woud (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1) (2)
3.2.6	Bome (1)	(1 x 1) (1)
3.2.7 Rede vir verskynsel 10	Growwe tekstuur (2) Donker (swart) skakering/toon (2) Verwysing is Beboste gebied(2) [ENIGE EEN]	(1 x 2) (2)
3.2.8 Identifiseer TWEЕ faktore wat die ligging van nywerhede beïnvloed het	Vervoerroetes (aanvaar voorbeeldе) (1) Gelyke grond/sagte reliëf (1) Beskikbaarheid van arbeid (1) Kraglyne (1) Watervoorraad (1) Markte (1) Beskikbare grond (1) [ENIGE TWEE]	(2 x 1) (2)

3.1	3.3.1	Raster (1)	(1 x 1)	(1)
	3.3.2 Rede	Dit is 'n beeld/foto (2) Dit bestaan uit piksels/ beeldelemente (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	3.3.3	Topografie/reliëf (1)	(1 x 1)	(1)
	3.3.4	Moeilik om op te bou (2) Duurder om op te bou (2) [ENIGE EEN]	(1 x 2)	(2)
	3.3.5	1 B (1) 2 A (1)	(2 x 1)	(2)

TOTAAL AFDELING B: 30
GROOTTOTAAL: 150